

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هریرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آتی آسانی
(۱۳۰) غروشددر .

نسخه سی ۵ غروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی بشیندر

مسئله . وافتق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلا اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاکف

اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

کتابخانه

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیه در
صاحب و مدیر مسئول
باش محرر

اخطارات

• ادرس تبدیلنده آبریه بش
غروش کونددرملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقل اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی
لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلر
آدرسارینک فرانسه زجه ده یازلسی
رجا اولنور

باره کونددرلدیکی زمان نهیه داتر
اولدینی واضحاً بیلدیرلسی
رجا اولنور

— اما بن بونلرک بری یامام .

پک اعلا سکا زورله یاب دین یوق که . وار یامه . فقط حدیکی بیل . کیرلی آیاقلرکه هر کسک حریم مقدسابکه کیرمه یه نه حقک وار؟ دینی قبول واحکامنه رعایت ایتیمورسک . اوسنک بیلجکک شی . باری بو مفاسد نفسکه منحصر قالسین . شرور متعدیه صیره سینه کیرمسون . سنک بر پارچه حریت فکریه که قارشى سوز سویلنه جک اولسه درحال « اوت » کیمسه نک حریت فکریه سینه زنجیر اوروله ماز . دینه مقایده ایدیورسک . فی الحقیقه کیمسه نک حریت فکریه سینه زنجیر اوروله ماز . هایدی بزونی قبول ایدلم . فقط بوده مطلق اوله رق قبول ایدیله من یا . نه ایسه بزینه قبول ایدلم . لکن کیمسه ده بویه زنجیردن بوشامش فکرلری نه دیکلر ، نه ده قبول ایدر .

صیره سی کلدکجه : « آدم دین دیدیکک نه در » ، دیمکدن حجاب ایدیلور . نه عاقلانه جسارت ! نه جاهلانه شناعت ! دیکک کیکی یوق آ ، نه ایسترسه سویلر . بوسوز انکارک الیسیطی ، سفسطه نک الیادیسیدر . نظر عقل وحکمتده ایکی یاره لک قیمتی یوقدر . بونی بویه بیاملی که اللهک ایقاد ایتدیکی بو نور اوله بسیط ، عادی ، حکمسز ، قیمتسز سفسطه لرله هیچ بزمن سوندوروله من . کیم اونی سوندیرمک ایچون بوف دیمکه قالدیشیرسه کندی یوزینی کوزینی یاقار . اونک فروغی قیام حشره قدر باقیدر . کرک دین مبین ، کرک اونلک مبنی علیی اولان کتساب منزل سماوی صون الهی ایله مصوندر . نستعید بالله « انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون . » صدق الله العظيم .

دینک فوائد مدینه واجتماعیه سی

نتیجه تجلیده بوسرکاتک اساسی ناصل عناصره منتهی اولیورسه ، هیئت اجتماعیه ومدنیت صحیحه نک اساسلری ، تمللری ده « دین » ، « انبیانک شریعتلرینه منتهی اولدینی کوریلور .

اوت ، بر حقیقت اولق اوزره دی یه بیلیرزکه : انسانلر ، وحدت اجتماعیه نک اساسی ، دوشومنه نک طریقلرینی کتب سماویه دن اوکرتمشله ، سوکره دوشومنه لرینی توسیع ایدمه بو کونکی ترقیاته واصل اولمشلردر . اساساً تاریخ ادیانده کوستریورکه : ادیان منزله وکتب سماویه نک الی مهم اوصاف میزه سی ، کوستردکاری یولی تعقیب ایدن اقوامده علمی وقانونی وحدت اجتماعیه ، بر رابطه سیاسیه ، کندیسنه مخصوص برمدنیت صحیحه تولید ایتمشدر . مثال اولق اوزره بوکون برر کتاب مقدسه مسیتد بولنان ادیان سماویه دن شریعت موسویه ایله شریعت محمدیه یی نظر دقته آلیرسه ق کورورزکه بو دینلرده اسالاس اولان توحید الی ، جوق کچمه دن — تکامل ملی وعرقیلری پک دون اولان — بر طاق امتلر آرمسند بر وحدت اجتماعیه تأسیس ایدرک اولنری دین اوزرینه مؤسس ودین ایله قائم بر هیئت حاله کتیرمش ؛ حقوق ووظائف متقابله ایله یکدیگرینه ربط ایله شدر . مع مافیله ، ادیان منزله انسانلر

آرمسند بر وحدت اجتماعیه حصوله کتیرمکه قالمایه رق عین زمانده صحیح برمدنیتکده والدی اولمشدر . تاریخ نظرند مدینتلرک دینلره نسبت اولونمسنندن کلا یورزکه : مدنیتک منشأ ووالدی « ادیان » در . مدنیت ، دینلرک زاده کلا تیدر . [۱]

کوستاولوبونک شو افاده لری بیله — هانکی مقصده کوره سویلنیرسه سویلنسن — بزم مدعایمک صدقه آچیق بر دلیل تشکیل ایتمکده در : « ادیان وسعته زوال ناپذیری مدنیتک کافه عناصری اوزرینه ووردینی ، انسانلرک اکثریت عظیمه سی قوانین مخصوصه سینه تابع طوتمقده دوام ایتدیکی حالده فکرونظر نتیجه سی اولان مسالک فلسفیه نک حیات اقوام اوزرنده غایت آز بر تأثیری کورولمش ، بومسالکک کافه سی مدت قلیله ظرفنده محو ونابود اولمشدر . اک شدید الشکیه دولتلرک تشکلی ، مدنیتک خزینه مشترکه سی حالده اولان بدایع ادبیه و فیه نک ظهوری هب ادیانک نتیجه تأثیر اعجاز نامسیدر [۲] »

دیمک که « دین » ک الی بیوک بر مبدأ ، الی فیاض بر قدرت مغویه اولدینی مسئله سنده کیمسه نک شبهه سی قالمایور .

ادیانک جمعیت ومدنیت اوزرنده کی غیرقابل انکار اولان شو تأثیر مهمی شبهه یوق که ، تلقین ایتش اولدینی مبادی اعتقادیه و دساتیر اخلاقیه ده آرامق ایجاب ایدر . اوت ، دین ، انسانلره اوله اعتقادلر تلقین ایتش که اونلرک هر بریسی انسانلر آرمسند اجتماعی بر هیئتک تشکل ودوامی ، انسانی بر مدنیتک ظهور وترقیسی ایچون الی بیوک عامل اولمشدر . اوت دین ، کرک افرادو کرک جمعیات بشریه یی حسن صورته اداره ایدوب انسانیتک ترقیسی کافل اوله بیله جک مبادی اخلاقیه یی قطعیت وصراحتله تعین ایله دیکی ایچون هر دین بر نوع مدنیتک ظهوری ایچون بر ترفیض اولمشدر . بوراده مثال اولق اوزره دینک تلقین ایتش اولدینی مبادیدن یالکز اوج دانمسی موضوع بحث ایتک ایستورم ، که شونلردر : ۱ — شرف آدمیت ، ۲ — شرف دین وملت ، ۳ — حیات اخرویه وسعادت ابدیه .

غیرقابل انکار بر حقیقت درکه : انسانی الی یوکسک ، الی شرفی بر مرتبه یه اصعاد ایدن « ادیان سماویه » در . ادیانک انسانه بخش ایله دیکی علوی مرتبه یی هیچ مسالک ویرمه مشدر . ادیان سماویه انسانی الی مکرم بر موقعه ، الی یوکسک بر مرتبه یه اصعاد ایتش ، انسانک ، ماده پک ضعیف اولمقله برابر — بوتون مخلوقاتدن فضله بر شرف ومزیت صاحبی اولدینی بیلدیرمش ، فطره مالک اولدینی قواوملکات اعتباریه نامتناهی بر ترقیه فامند بولوندینی وبناء علیه بوتون موجوداتی کندیسنه رام ایتک قدرت واستعدادنده خلق اولوندینی قطعی بر لسان ایله اکتاشدر .

[۱] هر دینک کندینه مخصوص بر طرز مدنیتی واردر : خریستیانلغه مخصوص اوروپا مدنیتی ، اسلامیه مخصوص عرب مدنیتی ، بر جاهلغه مخصوص هند مدنیتی ، بودها مذهبده کیلره مخصوص اولق اوزره چین مدنیتی واردر . [تاریخ مدنیت . عصر حاضر — سه نیوبوس]

[۲] دینی ، فلسفی مصاحبه لر .

ملت و مدینتک تحکیم و تقویہ سی ایچون اک بیوک بر حامل ، اک قوتلی بر مؤثر در .

منسوب اولدینی دین و ملت حقندہ بو درجه بر ایمان یقینیہ صاحب اولانلر ، ملتہی دھڑک مصائبی آلتندہ ذلیل و مقہور ، یاخود مزایای ترقی و تمدنن مہجور بر حال فلا کتندہ کورور ایسہ آرتق اولنک حمیت طامارلری قباریر ؛ قلبہ سکون و راحت کلز ؛ بر لحظہ بیلہ سکون و راحت ایچندہ قرار قیلاماز . بتون حیاتی وجود ملتہ عارض اولان او مرض مدھشک تدایسہ حصر ایدر ؛ نتیجہ دہ یا مرضی کشف ایدرک تدایسہ ظفریاب اولور ؛ یاخود او بولدہ اولور کیدر .

کورولورکہ : بو اعتقاد ، مدینتک متہاسنہ واصل اولق ایچون ملتلی مسابقہ سوق ایدم جک ؛ اولنری اک بیوک ، اک علوی مقاملرہ ایصال ایدم جک اک قوتلی ، شوق و عامل اولق مہیتندہ در . آرتق بو اعتقاددن محروم اولان بر ملتک دوشہ جکی حضيض مذلت و مسکنت نظر دقتہ آلتون !

شیمدی برده اوچنچی اعتقادک حیات جمعیت اوزرندہ کی تاثیر مہیتی دوشونہ لم :

ادیان سماویہ بشریت ایچون نامتہای راستقبالہ ابدی بر حیات و سعادت وعد ایدیور ؛ و بو دنیانک او سعادت ابدیہی قازانق ایچون بر ساحۂ فعالیت اولدینی سوبلیور .

شیمدی حیات بشریہ نک ، ہر کسجہ معلوم و محقق اولان شو متہای و عاداتا رؤیا کی اولان ، قیصہ برمدتدن عبارت اولمایوب انسانلر ایچون ابدی بر سعادت ، نامتہای بر حیات بولوندینی ، و بوکا فائل اولق دہ بورادہ ایکن کالات علمیہ و فضائل اخلاقیہ تحصیل ایتکلمہ بو اعتقادک کوستردیکی یولی طوتہرق ہیچ طور مقسزین اخلاقی تہذیب و رذائلک تولید ایدم جکی قائلقدن نفسی تطہیرہ چالیشیر .

بویلہ بر ایمان و اعتقادہ صاحب اولان انسان ، ہر خصوصہ استقامتدن آیریلماز ؛ بارہ قازانق و زنکین اولق ایسترسہ طریق خیانتہ سلوک ایتز ؛ حیلہ و یالاندن ، ارتکاب و احتکاردن چکنیر ؛ خدعہ و تملقہ تنزل ایتز ؛ قازانچی مشروع اصوللردہ آرار . کندی حقنی بیلیر ؛ آخرک حقوقی کوزہ تیر . چونکہ وظیفہ سنی حقیلہ ایفا ایدنلرک ابدی بر حیات و سعادتہ قاروشہ جقلرینہ یقینی بر ایمان و اعتقادی وار ؛ بر مکافات و مجازات کوننک وجودینی ، بر محکمہ کبرا حضورندہ بولونولہ جقنی معترفدر .

بناءً علیہ معارف حقہ ، اخلاق فاضلہ اوزرینہ مؤسس حقیقی و انسانی ، ثابت برمدیتہ طوغرو کیتمک انسانی ارشاد ایدن اک بیوک مرشد آنجق بو اعتقاددر . ہر کس حقنی بیلیمک و کندی عہدہ سندہ اولان حقوق غیری کوزیمک اساسہ مستند بولنان ہیئت اجتماعیک دوام و بقای دہ بو اعتقادک قوتلی بر صورتدہ وجودینہ متوقفدر . چونکہ فکر مسئولیت اولدجہ حقوق و وظیفہ بر رعایت یک دہ ممکن دکلدر . شو حالہ یک حقلی اولہرق ادعا ایدہ بیلیرکہ : ضمان وظیفہ

بویلہ بر اعتقادک انسانی نرم لرہ قدر سوق ایدم جکی دوشونہ بیلہ لزوم یوق در ، ظن ایدیورم . بویلہ بر ایمان طاشیان انسان ، شہہ یوقکہ ، بونک الہام ایلہ دیکی ترقیاتہ واصل اولہ بیلیمک ایچون ، یورولق بیلیمز بر سہی متعادی ایلہ ، جہت تمایزی اولان استعداد و قابلیت انکشاف ایتدیرمہ چالیشہ جق ، واصل اولدینی ترقیات نہ قدر یوکسک اولسہ ، اوندن داہا یوکسکلرینہ چیقمق امنیہ سیلہ ؛ اورادہ توقف ایتہ یوکسکینہ چالیشہ جق در .

عینی زماندہ بو ایمان و اعتقادہ انسانک بہیمی خصلتلردن توفی ، حیوانی صفتلرہ یا قلا شمعقدن اجتناب ایتسنی دہ استلزام ایدر . چونکہ حائر اولدینی شرف و رجحان اولنرلہ اتصافہ بر مانع قوی تشکیل ایدر . بناء علیہ اعتقاد بر انساندہ قوتلی اولورسہ ، بہیمی اولان صفتلرلہ اتصافدن اودرجه نفرت ایدر ؛ بو نفرت نہ قدر شدتلی اولورسہ ، روح بشر او نسبتدہ تعالی ایدر . انسان روحاً یوکسلہرک اک علوی ، اک نزیہ بر مرتبہ یہ چیقدجہ مدینت حقیقیہ یی تماماً ادراک ایدر ؛ یا شامسندہ ، معاملاتندہ عدالت ، محبت ، تعاون ، استقامت کی قوانین مدنیہ و اخلاقیہ یی کندیشی ایچون دستور حرکت اتخاذا ایدر ، کہ انسانلرک دنیادہ واصل اولہ بیلہ جکلری سعادتک متہاسی ، فلاسفہ و حکیمانک آرزوی یگانہ سی دہ بو نقطہ یہ واصل اولہ بیلیمکدن عبارتدر .

شیمدی برده ایکنچی اعتقادی تدقیق ایدم :

ادیان سماویہ انسانلرہ برده شرف دین و ملت اعتقادی تلقین ایدیور . بو تلقین دینی اثری اولہرق کندی دینتک و او دین ایلہ متدین اولان اقوامک ملل ساثرمدن زیادہ بو شرفی حائر اولدینہ داہا دوغروسہ شرف و عزیت نامنہ نہ وارسہ ہینسک یا لکیز کندی ملتہ طاند بولندینہ قانع بولنان بر کیمسہ شہہ یوقکہ ، اوصاف فاضلہ و مفاخر ملیدہ ملل ساثرہ ایلہ شرف و تعالی مسابقہ لرینہ قیام ایدر . اک علوی اوصافی ، اک یوکسک اخلاقی ، مزایای انسانیہ و اجتماعیہ یی کندی ملتندہ کورمک ایچون ہب بردن امکاتک مساعدہ سی نسبتدہ چالیشیرلر . عینی زماندہ ملتہرندہ وجودینی قبول ایتدکلری شرف و حیثینی اخلاک ایدم جک بر دنائتی کندیلری ارتکاب ایتکدن احتراز ایتدکلری کی ، کرک شخصلرینہ و کرک قلیلرینہ قارشی خارجدن کلہ جک بر ذلت و حقارت ، بر ظلم و تعدی و قوغندہ ہیچ بر زمان راضی اولہ مازلر . بویلہ بر ذاتی منسوب اولدقلری دین و ملتک حائر اولدینی شرف و عزیتلہ غیر متناسب بولورلر . دین و ملت حقندہ بویلہ بر ایمان و اعتقادہ صاحب اولانلر ، باشقہ ملتہردہ کوردکلری معالی و مفاخرک داہا اعلا و داہا مکملنی کندی ملتہرندہ کورمدکجہ دلخون اولورلر ؛ ہیچ راحت ایدم مزلر . چونکہ شرف انسانیدن معدود اولان ہر کونا علو سعادت ، مزیتی باشقہ لرندن زیادہ کندی ملتہرینہ لایق کورورلر ؛ و کورمہ یہ بتون قوتلری صرف ایدرلر . شہہ یوقکہ بویلہ بر ایمان و اعتقادہ علوم و فنونک ، صنایع و بداییمک توسع و انتشاری ،

دیمک اولان فکر مسئولیتک استقبالی نامتناهی به دوعرو انکشاف وادامه سی اولوق اوزره اسلامیتده الهمهم برعامل اولان (فکر آخرت)، بشریتک محافظه موجوبتی نقطه سندن پک اساسی، پک طبیعی بر فکر علویدر. بو فکری توهین ایتک دکل، داها مستمر مؤیدات ایله تقویه ایتک الزم در.

آخرت و مسئولیت فکری دوچار خلل اولان کیمسه لر، منفعت و اغراض شخصییه پرستش اعتباریله عالمده الهمهم برعامل اوله جقلری شبهه سزدر. اوکی کیمسه لر نظرده حب نوع، حب وطن، منفعت عامه، تاریخ قورقوسی دینلن شیر غایت کولنج شیردن؛ فضیلت، انسان آلداتمه دن؛ حیا، ضعف اعصابدن عبارت قالیر. غلودینه صابان تارک دنیال ناصل عطالت اجتماعییه دوشوب محو اولیورلرسه، عکسی ده مهلك برتشت اجتماعی حصوله کتیر. ایسته بونک ایچون درکه: فکر آخرت، فکر مسئولیت کرک بر جمعیتک دوام و بقاسی، کرک صحیح و انسانی بر مدنیتک حصوله کله بیامسی ایچون الهمهم برعامل در. بونی تلقین و تأیید آیدن ایسه آنجق دین در. بونک ایچون درکه جمعیت و مدنیتک دوام و بقاسی دین فکریک داها قوتلی بر شکله ادا مه ایدیله سنه متوقف در.

آقسه کیلی

احمد حمیدی

اسو ملک املاط مدنیسی:

یوللردن اذا ویره جک شیرلی رفع وازاله

الایمان بضع وسبعون شعبه افضلها لاله الا الله
وادناها اماطة الاذی عن الطريق
حدیث شریف

ایمانک اک نهایتکی شعبه سی طریق عامده، یعنی عمرناس اولان یوللرده مرور و عبوره مانع و خلقه اذا ویرن شیرلی رفع وازاله در. طریق عام. — شهر و کویلرده مطلقاً کلوب کچمک ایچون ترک اولنوب ملکیت عامه اوزره ابقا اولنان یولدر. بونلر ایچون کنیشلک، طوغریلق، تمیزلک، عارضه سزلق امور واجبه دن و محافظه سی حقوق عامه دندر. یوللرک کنیشلکی حقنده معجم اوسط طبرانی ده جابر رضی الله عنهدن روایت ایدیلن حدیث شریف «حد الطريق سبعة اذرع» در. [۱] ابوهریره رضی الله عنک روایتی اوزره «اذا اختلفتم فی الطريق فاجعلوه سبعة اذرع» [۲] حدیث شریفی صحیح مسلمده مبتدر. امام احمد بن حنبل رحمه الله مسندنده ابن عباس رضی الله عنه روایتی اوزره بوصورتله منقولدر.

بیک قدر، یاخود بیک متجاوز نفوسی شامل بولنان بر بلده ده

[۱] یولک حدی یدی ذراهدر.

[۲] یولک کنیشلکده اختلافده بولورسه کز یولی یدی آرشون کنیشلکده یاپیکز.

یعنی عصر سعادتده کی حالیه مدینه منوره ده وسعت طریقکیدی ذراع اولسنه لزوم کورولدیکی حالده مثلاً بریحق میلیون نفوسه قریب نفوسی شامل واحمال واثقال، ازدحام، الکتریکلی تراموای، اوتوموبیل، آراهه وسائر وسائط مدنییه سی کثیر بولنان آستانه ده وکثرت نفوسه کوره دیکر محالکده نه درجه وسعت طریق لازم اوله جنی من جهة المفهوم حدیث شریفدن مستبندر.

خلفای عباسیه دن ابوجعفر منصور دوانیقی ۱۴۵ تاریخ هجریسنده وضع اساسی اجرا ایلدیکی بغداد شهرینک حین بناسنده طریق عامه اولان سوقاقلری ۲۰ ذراع عرضنده تنظیم ایتدیردیکی و شهر مذکورک مساحی و مهندسی ایسه امام اعظم رضی الله عنه بولندیفی مضبوط صحیفه توارینخدر.

حضرت عمر رضی الله عنه زماننده کوفه ده بر مملکت تأسیس ایلدی و خرما آفاجلرندن اولر یاپیدیلر، الی آلتش بیک کشی ساکن اولدی. کونک برنده بر یانغین شهری یاقدی. کوفه ده کی قوماندان «خرما دالارندن یاپدیغمز اولر یاندی. طاشله یایلم» دیدی. حضرت عمره یازدی. حضرت عمر جوانی مکتوبنده «اوت» بویله بر مملکت لازمدر. شهری یکیدن بنا ایدیکز. شهرک وسطنده کنیش بر میدان اولسون و بومیدان اوزرینه برجامع شریف یاپیکز. بو میدان شهرک مرکزی تشکیل ایتسون. صکره هربری قرق آرشون عرضنده عموداً ایکی یول آچیکز. ایکنجی درجه جاده لر ۳۰، اوچنجی درجه بکری، دردنجی درجه اون آرشون اولسون و بونلر عمومی جاده دن تشعب ایتسون.

ایسته تاریخ اسلامده یوللر بوصورتله رعایت ایدلمشدر. نقل و امرار فصل احتیاجات مدنییه دن ایسه بو حالک سهولتله حصولی ده اودرج محتاج الیه بولندیفی و برده یوللرک تسویه لی اولسنه متوقف اولدیفی وارسته قید و استدلالدر. قرآن کریمده اهل سبای بیان آساننده بلده لرنده کی طرق و اسواقک وسعت و استکانتیله و بلده لرینک معموریتیه سکنه سنک حسن اخلاقه، استوای قلوبنه و استقامت احواله بالاستدلال مدح و ستایش بیوردقلری کبی بالآخره کفران نعمته بلده لرینک دوچار خراب اولدیفی بیان بیورلمشدر.

سوقاقلرک تمیزلکی بخته کلنجه بوده بیانندن مستغیدر. چونکه یوللری تلویث ایتک، سوپرونتیلری تمیزله مه مک، کلوب کچنی تضییق و اضرار دیمک اوله جفندن عقلاً، شرعاً مذموم و منکردر.

(معجم اوسط طبرانی) ده (سعد) رضی الله عنه روایتیه (طهروا افیتکم فان اليهود لا تطهر افیتها) وارد اولمشدر. «خانه لریکنزک اوکنی و اطرافنی تطهیر ایدیکز. چونکه طائفه یهودک بو تمیزلکه همتری یوقدر» دیمکدر. بلدییه تشکیلندن اول هرکسک اوینک اوکنی صولایوب سوپوردیکنی بیللریمز چوقدر.

ینه «طیوا ساحاتکم فان اتن الساحات ساجات اليهود» حدیث